

Toespraak Koninklijk Onderscheiding Prof. Dr. Ton de Boer bij zijn afscheid als hoogleraar op 22 juni in de Domkerk in Utrecht

Mijnheer De Boer,

Ik overval u een beetje. Dat is precies de bedoeling.

Ik vind het bijzonder hier vandaag te zijn.

Bij uw afscheid als hoogleraar Grondslagen van de Farmacotherapie bij de Universiteit Utrecht. In deze prachtige Domkerk, al eeuwenlang verbonden met de universiteit.

Een hele goedemiddag, dames en heren,

Voordat u, na een ongetwijfeld interessante middag, aan de borrel gaat, vraag ik nog even uw aandacht. Ik ben hier als burgemeester van Amstelveen, omdat de heer De Boer een inwoner van onze mooie stad is en ik vanmiddag een bijzondere mededeling voor hem heb.

Mijnheer De Boer, aanwezigen hier kennen u, omdat zij met u gewerkt hebben of werken. Buiten de academie bent u sinds de coronapandemie ook een bekend gezicht als graag geziene gast in allerlei praatprogramma's. Waren het met name de heren Gommers en Kuipers als het ging over de bezetting op de IC's, u kwam, als voorzitter College ter Beoordeling van Geneesmiddelen, in beeld als het ging over de coronavaccins. U kon heel rustig en helder uitleggen welke complexe afwegingen een rol spelen bij de goedkeuring van geneesmiddelen en vaccins. En u kon ook heel goed uitleggen hoe de vaccins werken en waarom ze veilig en verantwoord zijn. U was daarbij niet bang – maar wel luisterend en respectvol- om aan te geven wanneer mensen een verkeerde voorstelling van zaken hadden. Met alle desinformatie over de coronavaccinatie vond u het belangrijk dat mensen de juiste informatie kregen en daarmee vertrouwen in het nut van het vaccin.

Helderheid is een rode draad in uw gehele loopbaan begrijp ik. In de geest van Albert Einstein: de meest fundamentele ideeën van de wetenschap zijn in wezen eenvoudig en kunnen in de regel worden uitgedrukt in een taal die voor iedereen begrijpelijk is.

Ik heb uw afscheidslezing helaas niet kunnen volgen, ik moest mij op de achtergrond houden, maar deze was zonder twijfel duidelijk én in heldere bewoording. Wel ben ik benieuwd of u misschien nog een nieuwtje heeft verklapt, want ook dát is u toevertrouwd.

Mijnheer de Boer, bij een afscheid hoort een terugblik. In uw geval kunt u terugkijken op een indrukwekkende carrière. U studeerde geneeskunde aan de Vrije Universiteit Amsterdam en promoveerde in 1990 aan de Universiteit Leiden. U bent arts, epidemioloog en klinisch farmacoloog. Sinds 2001 bent u als hoogleraar Grondslagen van de Farmacotherapie verbonden aan de Universiteit Utrecht.

Helder, toegankelijk en bevlogen, dat is hoe collega's en studenten u omschrijven. In welke hoedanigheid ook, u bent iemand die zoekt naar verbinding tussen mensen. Dat deed u als onderwijsdirecteur van de bachelor- en master opleiding farmacie én als hoofd van het departement farmaceutische wetenschappen. U zette de omslag van de apothekersopleiding in, waarbij de focus niet langer uitsluitend op het product lag en veel meer op de behandeling van de patiënt kwam te liggen.

Naast oog voor de menselijke kant bent u een echte wetenschapper als het gaat om onderzoek naar de effectiviteit en veiligheid van geneesmiddelen. U bent meestal bescheiden over uw eigen inbreng. Liever laat u anderen, bijvoorbeeld uw promovendi, de credits ontvangen, terwijl u met het oog van de meester de kwaliteit bewaakt. U bent daarin standvastig en rationeel: het onderzoek moet aantoonbaar toegevoegde waarde hebben ten opzichte van bestaande literatuur, de studieopzet en de analyses moeten kraakhelder zijn en de conclusies gebaseerd op de resultaten en feiten. Onder uw leiding

hebben maar liefst 34 promovendi hun proefschrift verdedigd. Ook heeft u een omvangrijk wetenschappelijk oeuvre op uw naam staan. Meer dan 500 publicaties! Daar mag u trots op zijn.

U heeft een groot hart voor de studenten. Ondanks uw drukke werkzaamheden was u altijd bereid onderwijs te geven. Gewoon omdat u het leuk vond. Dat gold vooral voor het projectonderwijs, waarbij u met de studenten in discussie kon gaan. Zó leuk dat u vaak de tijd vergat. De laatste twee jaar sprak u regelmatig met studenten over uw ervaringen als voorzitter van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen in tijden van corona. U bood hen een uniek kijkje in die wereld en in de besluitvorming op dat niveau. Bij corona ging dat - door interactieve beoordeling oftewel rolling reviews - buitengewoon snel.

Binnen de universiteit heeft u ervoor gezorgd dat faculteiten beter gingen samenwerken. U droeg actief bij aan de eerste interprofessionele en multidisciplinaire onderwijsactiviteiten binnen de faculteiten Bètawetenschappen en Geneeskunde. En u speelde ook een belangrijke rol bij de versterking van de samenwerking tussen artsen en apothekers.

Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen, het CBG, is al eerder genoemd. U bent daar sinds 2017 voorzitter. Het CBG heeft veel profijt van uw grote wetenschappelijke kennis, uw toegankelijkheid en welhaast onuitputtelijke energie. Vanuit uw overtuiging dat patiënten op een begrijpelijke manier geïnformeerd moeten worden over de medicijnen die zij gebruiken.

Geen ellelange teksten, vol moeilijke woorden en juridische termen. Nee, wat u belangrijk vindt is dat patiënten geneesmiddelen verantwoord en op de juiste manier gebruiken. Dat begint met heldere, begrijpelijke informatie in de bijsluiter voor de patiënt. Het is aan u te danken dat *Medicijn in het kort* en *Vaccin in het kort* beschikbaar zijn.

Daarbij is het u een doorn in het oog dat bijsluiters nauwelijks informatie geven over de positieve werking van het medicijn. Medicijnen zijn bedoeld om patiënten beter te maken en dat doen ze doorgaans ook. Daar moet de focus in de informatie op liggen, dan krijgen mensen ook meer vertrouwen in het geneesmiddel. Een vaak onderbelicht maar zeer belangrijk aspect, hebben we gezien tijdens de coronapandemie.

Uw expertise heeft geleid tot een scala aan vooraanstaande veelal onbezoldigde posities binnen de klinische farmacologie en allerlei maatschappelijke organisaties.

Ik noem er een paar:

- Secretaris en penningmeester van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Farmacologie en Biofarmacie.
- Voorzitter van de certificeringscommissie.
- Mede initiatiefnemer en voorzitter van PAOFarmacie, onafhankelijk postacademisch onderwijs voor apothekers.
- Voorzitter van het KNMP Stipendia fonds.
- Senior redactielid British Journal of Clinical Pharmacology.
- Medeoprichter en bestuurslid van Asian Eye Care.

Daarbij bent u als commissielid actief verbonden aan het ZonMW subsidieprogramma Goed Gebruik Geneesmiddelen en u bent lid geweest van de wetenschappelijke adviesraad bij het Zorginstituut Nederland.

En als erelid van studievereniging Unitas Pharmaceuticorum bent u een enthousiast bezoeker van hun evenementen. Het laatste gala moest u missen door corona. Het door 'u' goedgekeurde vaccin kon dat helaas niet voorkomen.

Mijnheer De Boer, ik begrijp inmiddels waarom ik u niet zo vaak op het golfterrein de Amsteldijk zie. Wie weet komt daar binnenkort verandering in...

Kort samengevat: u bent een excellente wetenschapper en een uitmuntende docent. Door uw openheid, enthousiasme en gedrevenheid bent u ook een ware bruggenbouwer. U weet mensen samen te brengen en in beweging te krijgen voor 'de goede zaak', binnen en buiten de wetenschappelijke wereld.

Voor uw waardevolle wetenschappelijke en maatschappelijke bijdrage aan de gezondheidszorg, doet het mij genoegen u te kunnen melden dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd u te benoemen tot. Van harte gefeliciteerd.